

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:942

av Christer Engelhardt (S)

Strategi för de gröna näringarna och en levande landsbygd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en strategi för de gröna näringarna och en levande landsbygd.

Motivering

De gröna näringarna i Sverige spelar en allt större nyckelroll som en viktig del i det hållbara samhället. Cirka en halv miljon människor har sin försörjning från de gröna näringarna samtidigt som jorden och skogen är viktiga delar i de utmaningar som samhället också står inför och där de i många fall också erbjuder lösningar för detta. De olika verksamheterna sträcker sig från djuretik och jakt till bredband och grön omsorg. De gröna näringarna är på många orter en stor och viktig del av det lokala näringslivet. På Gotland finns det totalt runt 9 654 arbetsställen, över 90 % av dessa har färre än fem anställda. Majoriteten utgörs av egenföretagare, de flesta inom branscher som hör de gröna näringarna till inom jordbruk, skogsbruk och fiske. Jordbruket och livsmedelsindustrin är sedan lång tid tillbaka viktiga näringar på Gotland och idag kan man hitta gotländska livsmedelsprodukter i hela Sverige. Den dominerande marknaden för gotländska varor är Mälardalen. De gotländska livsmedelsproducenterna arbetar med lokala råvaror och slutprodukterna är av hög kvalitet. Av det som produceras på Gotland fraktas ca 80–85 % till det svenska fastlandet.

Mjölproduktionen har under lång tid varit basen i det gotländska lantbruket. Många företag har gjort ägarskiftet och under de senaste 15 åren har produktionen ökat, mycket tack vare nyinvesteringar. De betydande produktionsgrenarna på gotländska gårdar är nöt, lamm, gris, fjäderfä och häst. Gårdar med nöt- eller lammproduktion bidrar till att forma det unika odlingslandskapet på ön. Företag med ekologisk

djurhållning har samma djurslag som de gotländska gårdarna i övrigt. Många av jordbruksföretagen på ön har även verksamheter som ligger utanför den traditionella produktionen. Det handlar ofta om energi, entreprenad, turism samt egen förädling eller försäljning. Primörpremiären är ett årligen återkommande evenemang i början av juni. Då erbjuder Gotland både gotlänningar och tillresta besökare olika matupplevelser med delikatesser som gotländskt lammkött, sparris, kajpsoppa och många andra lokala produkter. Ny är Gotlands Skördefestival i början på september med marknad, uppvisningar, tävlingar och föredrag och i november genomförs en tryffel festival. Av Gotlands befolkning bor ca 42 % utanför tätorterna, vilket är betydligt mer än riksgenomsnittet på 15 %. Av landytan används ca 70 % till jord- och skogsbruk. Ekologisk produktion bedrivs på drygt 13 % av åkerarealen. Av Gotlands landareal 315 140 hektar (ha) utgör åkermark (år 2012) 86 125 ha, betesmark och slätteräng (år 2012) 25 267 ha och skogsmark 121 000 ha.

År 2013 var antalet jordbruksföretag 1 504 stycken varav 39 procent bedrev husdjursskötsel, 29 procent växtodling och 32 procent småbruk.

De gröna näringarna har en stor betydelse för att skapa det långsiktigt hållbara samhället. Det handlar bland annat om hållbar och närodlad livsmedelsproduktion och en fortsatt satsning på förnybar energi i denna sektor.

De gröna näringarna i Sverige och i mitt hemlän Gotland står inför en del skiftande problem, och exempelvis kan nämnas den pågående krisen inom den svenska mjölknäringen men också den starka känsla av rättslöshet och uppgivenhet som sprider sig bland många lantbrukare då förtroendet för den svenska förvaltningsmodellen svajar betänkligt. Många lantbrukare som har fått gårdsstöd krävs på återbetalning för att de fått stöd för marker som i efterhand inte godkänts som betesmarker. Systemet är idag krångligt och inte rättssäkert. Problem i de gröna näringarna kan även få återverkningar på livsmedelsproduktionen med sjunkande produktion som följd och tappade arbetstillfällen.

Men näringen har också mycket stor potential och om svenska konsumenter kopplas ihop med fler positiva egenskaper till svensk mat än till konkurrerande länder kommer efterfrågan på inhemsk produktion att stiga och möjlighet för livsmedelsindustrin att utvecklas.

Det är viktigt när lagar, regler och olika former av avgifter och skattesatser utarbetas för det gröna näringarna att dessa sätts i relation till gröna näringens konkurrenskraft och dess livsmedelsproduktion. Att dessa ges konkurrenskraftiga förutsättningar.

Regelverket ska utformas så att det på ett tydligt sätt försvarar det svenska mervärdet som finns inom de gröna näringarna.

Det behövs en klar och tydligt strategi vad Sverige vill med de gröna näringarna och en levande landsbygd.

Christer Engelhardt (S)